

انگاره‌های جدید در فلسفه تعلیم و تربیت

(مجموعه مقالاتی در زمینه فلسفه و تفکر انتقادی)

انتخاب، ترجمه و تالیف:

دکتر حسنعلی بهختیار نصرآبادی

(عضویت علمی دانشگاه اصفهان)

رضا علی نوروژی

ناصر حبیبی

بختیار نصرآبادی، حسنعلی، ۱۳۳۴ -

انکاره‌های جدید در فلسفه تعلیم و تربیت: مجموعه مقالاتی در زمینه تفکر انتقادی/
انتخاب، ترجمه و تألیف حسن علی بختیار نصرآبادی، رضاعلی نوروزی، ناصر حبیبی - قم:
سماء قلم، ۱۳۸۴.
۱۴۴ ص.

ISBN : 964 - 8536 - 25 - 2 ۱۶۰۰۰ ریال

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیها.

۱. تفکر انتقادی، ۲. آموزش و پرورش - فلسفه -

الف. نوروزی، رضاعلی، ۱۳۵۳ - ب. حبیبی، ناصر.

۱۳۵۴ - ج. عنوان، د. عنوان: مجموعه مقالاتی

در زمینه تفکر انتقادی.

کتابخانه ملی ایران

۱۶۰

۸۳ - ۲۲۶۴۸ م

انتشارات سماء قلم

انکاره‌های جدید در فلسفه تعلیم و تربیت مجموعه مقالاتی در زمینه تفکر انتقادی

انتخاب، ترجمه و تألیف: حسن علی بختیار نصرآبادی، رضاعلی نوروزی، ناصر حبیبی

ناشر: سماء قلم / نوبت چاپ: اول، ۱۳۸۳ / شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۶۰۰ تومان

شابک ۹۶۴ - ۸۵۳۶ - ۲۵ - ۲ ISBN : 964 - 8536 - 25 - 2

مراکز پخش:

قم، خیابان صفائی، کوچه‌ی ممتاز، فرعی سوم سمت چپ، پلاک ۱۰، انتشارات مؤسسه‌ی فرهنگی سماء، تلفاکس ۷۷۴۸۳۹۶

تهران، میدان انقلاب، مسجد حضرت عبدالشهادتین (درب پشت مسجد)، طبقه‌ی چهارم، تلفن ۹۹۰۳۹۸۹

مشهد، خیابان خسروی نو، کوچه آیت ا...، خانه‌ای مقابل فضای سبز، تلفن ۲۲۱۹۸۹۸

همراه ۹۹۲۳۵۹۶۸۷۵

مقدمه

یکی از گسترده‌ترین مباحثی که در حال حاضر در زمینه تعلیم و تربیت مطرح شده، تفکر انتقادی است. گستره‌ی این مبحث تا حدی است که از مسایل بنیادی نظیر معنا، ضرورت، حدود و ثغور آن گرفته تا رابطه‌ی آن با مسایل مختلف نظیر اخلاق، عواطف و عقلانیت را شامل می‌شود. علاوه بر این، تفکر انتقادی به عنوان یک روش و راه‌برد جدید آموزشی وارد مسایل تعلیم و تربیت شده و نظر مربیان را به خود جلب نموده است.

تغییرات گسترده و روزافزون جوامع امروزی که با گسترش بی‌حد و حصر دانش و اطلاعات همراه شده، نیاز به آموزش تفکر انتقادی را به عنوان یک ضرورت اساسی برای تمام نظام‌های آموزشی کشورهای مختلف مطرح نموده، به طوری که پرداختن به تفکر انتقادی برای نظام آموزشی کشور ما به عنوان یک امر، ضروری به نظر می‌رسد. دانش‌آموزان و دانشجویان ما نیازمند آن هستند که یاد بگیرند تا تفکرات، اطلاعات و دانش مطرح شده را با تأمل دقیق و همه‌جانبه مورد بررسی قرار داده و نسبت به گزینش مطالب مفید و مورد نیاز خود و جامعه‌ی خود اقدام نمایند. بدین منظور، تدوین کنندگان کتاب تصمیم گرفتند تا مجموعه‌ای را فراهم سازند که به لحاظ فلسفی روشن

کننده‌ی حدود و ثغور و معنای تفکر انتقادی باشد. به همین منظور ابتدا به جمع‌آوری مقالاتی در این مورد اقدام شد و پس از بررسی اولیه، چندین مقاله که روشن‌کننده‌ی مباحث مورد نظر تدوین‌کنندگان بود، ترجمه‌گردید. قبل از اولین مقاله پیشگفتاری آمده که بیانگر جایگاه تفکر انتقادی در سنت فلسفی غرب است و در آخر نیز مقاله‌ای تنظیم شده که بر آن است تا ضمن بررسی و باهم‌نگری مباحث مورد توجه در مقالات ترجمه‌شده، مسایل طرح‌شده را به صورتی روشن و شفاف جمع‌بندی نماید. تدوین‌کنندگان در پی این هستند که به زودی راهکارهای عملی آموزش تفکر انتقادی را ارایه نمایند تا اثرات کاربردی فلسفه در زندگی و تعلیم و تربیت مشخص شود. امید است که خداوند در این راه ما را مورد حمایت خویش قرار دهد.

با توجه به این که هیچ اثری بدون عیب و نقص نیست، لذا از اساتید و صاحب نظران صادقانه تقاضا می‌کنیم که با ارایه نظرات و پیشنهادات خود ما را در بهبود کار و انجام اصلاحات یاری نمایند. در پایان لازم است از همکاری‌های همه جانبه‌ی آقایان علی اصغر سوادکوهی و محسن نوروزی و خانم‌ها مهری حبیبی و زهره شانظری و همچنین از مدیریت محترم انتشارات سما قلم جناب آقای سپید رضا سادات شکوهی در آماده‌سازی این اثر، تشکر نموده و اجر واقعی ایشان را از ذات اقدس حضرت حق طلب نماییم.

نصرآبادی، نوروزی و حبیبی

اصفهان تیرماه ۱۳۸۳

فهرست مطالب

۵	مقدمه
۹	درآمدی بر تفکر انتقادی
۲۷	تفکر انتقادی چیست؟
۳۹	چرا انتقادی (با عقلانی یا اخلاقی) باشیم؟
۵۹	در تعریف "متفکر نقاد" و توجیه تفکر انتقادی
۶۷	توجیه تفکر انتقادی
۷۵	تفکر انتقادی و وحدت فضیلت
۹۳	استدلال احتمال‌گرایانه و آموزش تفکر انتقادی
۱۱۵	هابرماس و تفکر انتقادی
۱۳۷	فلسفه اخلاق و نظریه انتقادی تعلیم و تربیت
۱۵۹	زمان‌سنجی اندیشه: ویتگنشتاین و تفکر انتقادی
۱۷۹	جمع‌بندی و نتیجه‌گیری
۱۸۹	واژه‌نامه